

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR EUROPOS SĄJUNGOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KREIPIMOSI Į
RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU SUTEIKTI ĮGALIOJIMUS
V. UMBRASUI“ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO DEKRETO „DĖL
ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO VYTAUTUI UMBRASUI“ PROJEKTŲ
(TAP-19-606; 19-607), (TAP-19-1956(3); 19-1957(3))**

2019-04-26

Nr. NV-1156

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Krašto apsaugos ministerija.

- 2. Projekto tikslas:** suteikti krašto apsaugos viceministrui Vytautui Umbrasui įgaliojimus derėtis ir parafuoti Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo (toliau - Susitarimas). Susitarimas priskirtinas ratifikuotinių tarptautinių sutarčių kategorijai, todėl įgaliojimus atlikti veiksmus, susijusius su jo sudarymu, suteikia Respublikos Prezidentas Vyriausybės teikimu.

Susitarimo tikslas - apibrėžti Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės bendradarbiavimo Baltijos oro erdvės stebėjimo tinklo ir kontrolės sistemos organizavimo ir valdymo srityje pagrindus.

- 3. Dabartinė situacija:** 2007 m. kovo 2 d. pasirašyti Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos plėtojimo bei Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolas dėl bendro valdymo ir pranešimų centro Karmėlavoje ir jo personalo statuso buvo ratifikuoti Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. liepos 4 d. (įstatymas Nr. X-1257). Remiantis šiais dokumentais, buvo įsteigta Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistema (toliau - BALTNET), kuri tapo NATO oro erdvės gynybos sistemos sudedamąja dalimi.

Šiuo metu BALTNET susideda iš Bendrojo valdymo ir pranešimų centro Karmėlavoje (toliau - Karmėlavos CRC), valdymo ir pranešimų postų (toliau - CRP), radarų postų (toliau - RP) Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, radarų, radijo ryšio įrangos ir duomenų perdavimo linijų. Visi BALTNET sudarantys vienetai susieti tarpusavyje, o BALTNET yra prijungtas prie kitų NATO Oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos (toliau - ASACS) vienetų. Karmėlavos CRC yra BALTNET taktinis regiono oro erdvės vadovavimo ir valdymo vienetas, kuris stebi oro erdvę, atlieka ginklų valdymą. CRP dalyvauja kasdienėje veikloje, rengdami ir platindami atpažintą oro paveikslą (toliau - RAP) pagal nustatytą atsakomybės sritį, teikdami papildomą informaciją / duomenis kaimyniniams ASACS vienetams ir veikdami kaip atsarginiai BALTNET vienetai.

4. Projekto esmė:

- Besikeičianti saugumo situacija regione, padažnėję oro erdvės pažeidimai paskatino NATO valstybes persvarstyti oro erdvės gynybą. Įgyvendinant 2018 m. gegužės 24 d. Estijos ir Latvijos gynybos ministrų bei Lietuvos krašto apsaugos ministro (ministrų komiteto) bendrojo komunikato sprendimus, numatančius, kad naujos struktūros BALTNET

pradiniai operaciniai pajėgumai turi būti pasiekti jau 2020 m. sausio 1 d., ir siekiant sudaryti teisinės sąlygas oro erdvės vadovavimo ir valdymo sistemos pokyčiams, buvo parengtas Susitarimo projektas, kuris numato, kad naujoji BALTNET struktūra, būdama NATO Integruotos oro erdvės ir priešraketinės gynybos sistemos sudedamoji dalis, bus sudaryta iš: trijų atskirų nacionalinių CRC, veikiančių Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, RP, radarų, radijo ryšio įrangos ir duomenų perdavimo linijų.

- Teikiamame derinti Susitarimo projekte numatyta, kad visi trys nacionaliniai CRC atliks oro stebėjimą virš savo teritorijų bei prieigose ir dalinsis tarpusavyje RAP, radarų duomenimis, skrydžio planų informacija, radijo ryšio sistemų pajėgumais. Siekiant BALTNET struktūrinius pokyčius suderinti su šiuo metu vykdomos NATO oro policijos misijos poreikių užtikrinimu, vienas iš nacionalinių CRC rotacijos principu vykdys orlaivių valdymą.
- Susitarimo projektas bus įgyvendintas iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skirtų asignavimų.

5. Derinimas: Susitarimo projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija ir Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos. Į Užsienio reikalų ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta. Į Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta dalinai.

6. Atitiktis Vyriausybės programai. Nutarimo projektas įgyvendina Vyriausybės programos 333 punkto „Šalies gynybos politiką plėtosime kaip NATO gynybos politikos dalį, kartu suvokdami, kad svarbu užtikrinti ir pakankamus nacionalinius teritorinės gynybos ir atgrasymo pajėgumus, apsirūpinimą žaliavomis, ištekliais, su kariniais poreikiais susijusiais remonto bei gamybiniais pajėgumais bei pasiekti, kad piliečiai būtų suinteresuoti ginti savo šalį nuo bet kokio galimo agresoriaus.“ ir 335.4 papunkčio „deramą dėmesį skirsime tiek mūsų pačių gebėjimui ginti savo teritorijoje savarankiškai bei kartu su sąjungininkų pajėgomis, tiek gebėjimui greitai reaguoti į saugumo iššūkius, kylančius kitiems sąjungininkams. Sieksime užtikrinti proporcingą indėlį į Aljanso bendrą gynybinį potencialą ir prisidėsime prie pastangų plėsti taiką ir stabilumą už Aljanso ribų, dalyvaudami operacijose kartu su sąjungininkais ir partneriais, taip prisidėdami ir prie mūsų šalies ginkluotųjų pajėgų stiprinimo. Karių profesionalumą didins karių rengimas kartu su ES ir NATO valstybėmis, nacionalinės ir tarptautinės pratybos;“ nuostatas.

7. Dalykinio vertinimo išvada. Siūloma teikiamą nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėja

Rasa Tamošiūnienė